

Εργαστήριο: Δικαιώματα

Διάρκεια	50 λεπτά
Στόχοι	κατανόηση των δικαιωμάτων των παιδιών και της σημασίας τους- διάκριση μεταξύ δικαιωμάτων και επιθυμιών
Αξίες	ανθρώπινη αξιοπρέπεια και ανθρώπινα δικαιώματα
Δεξιότητες	ενεργητική ακρόαση- ενσυναίσθηση- δημιουργική και κριτική σκέψη
Υλικά	πίνακας και μαρκαδόρος- ποτήρι νερό- κουτί με τα δικαιώματα των παιδιών τυπωμένα σε χάρτινες λωρίδες (ένα δικαίωμα ανά χαρτί)

ΠΛΑΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Εισαγωγή: "Τι είναι το δικαίωμα;"

1. Σχεδιάστε στον πίνακα τα περιγράμματα του σώματος ενός παιδιού και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν ποιες είναι οι ανάγκες του. Γράψτε τις προτεινόμενες ανάγκες σε όλο το σχέδιο, στα μέρη που συνδέονται περισσότερο με κάθε ανάγκη (π.χ.: γράψτε "αγάπη" στην περιοχή της καρδιάς ή "σπίτι" πάνω από το κεφάλι).

2. Επιλέξτε τυχαία έναν συμμετέχοντα που θα έρθει μαζί σας και θα κρατάει ένα ποτήρι νερό. Στη συνέχεια, ρωτήστε τον/την:

Συντονιστής: "Διψάω. Χρειάζομαι ένα ποτήρι νερό. Μπορείς να μου δώσεις ένα;"

Το παιδί σας δίνει το ποτήρι νερό.

Συντονιστής: "Τώρα, φανταστείτε όλοι ότι είναι η επόμενη μέρα και διψάω ακόμα". Γυρίστε προς τον μαθητή/τρια που βρίσκεται δίπλα σας και επαναλάβετε δυνατά την προηγούμενη

ερώτηση, αλλά πείτε στο αυτί του/της να μη σας δώσει το νερό. Μετά την ερώτηση και την επακόλουθη άρνηση, ρωτήστε την ομάδα ποιος έχει τη δύναμη σε αυτή τη σχέση.

Ομαδικός Αναστοχασμός

Ο προβληματισμός θα πρέπει να επικεντρωθεί στο πώς το άτομο που έχει την εξουσία μπορεί να δώσει νερό σε ένα άλλο άτομο μια μέρα και, την επόμενη μέρα, να αποφασίσει να μην το κάνει. Ρωτήστε την ομάδα ποια είναι η διαφορά μεταξύ της προηγούμενης κατάστασης και του "Διψάω. Έχω το δικαίωμα σε ένα ποτήρι νερό. Μπορείτε να μου το δώσετε;" Κατευθύνετε τη συζήτηση στη σημασία των δικαιωμάτων προκειμένου να διασφαλίζονται οι ανάγκες των ανθρώπων. Εξηγήστε ότι τα **ανθρώπινα δικαιώματα** είναι **βασικές ανθρώπινες ανάγκες που μετατρέπονται σε νόμους, από κάθε χώρα**. Στο προηγούμενο σενάριο, το κράτος, **δεσμευμένο να διασφαλίζει τα δικαιώματα, είναι υποχρεωμένο να διασφαλίζει την πρόσβαση στο νερό και το άτομο έχει το δικαίωμα να το διεκδικήσει**.

"Το κουτί των δικαιωμάτων"

Δείξτε στην ομάδα το κουτί ή τη σακούλα που περιέχει τις λωρίδες χαρτιού με μια επιλογή των δικαιωμάτων των παιδιών (επιλέξτε προηγουμένως τα δικαιώματα ανάλογα με την ηλικία των συμμετεχόντων). Ένας προς ένας, κάθε συμμετέχων θα βγάλει ένα δικαίωμα και θα το διαβάσει δυνατά. Αμέσως μετά, διευκρινίστε το περιεχόμενο κάθε δικαιώματος.

Δυναμική της Ομάδας: "Σωστό ή λάθος δικαίωμα?"

Με τυχαία σειρά, διαβάστε φωναχτά ένα δικαίωμα (σωστό ή λάθος) από τον παρακάτω κατάλογο. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σηκωθούν όρθιοι αν πιστεύουν ότι πρόκειται για αληθινό δικαίωμα και να καθίσουν όταν πιστεύουν ότι πρόκειται για ψευδές δικαίωμα. Ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα, ορισμένα από τα ψευδή δικαιώματα μπορούν να είναι σκόπιμα διφορούμενα για να δώσουν κίνητρο στους συμμετέχοντες να προβληματιστούν βαθύτερα για το πώς θα πρέπει να ερμηνεύσουν τα δικαιώματα των παιδιών.

Δικαιώματα	Επιθυμίες
Επαρκής στέγαση (Άρθρο 27)	Φορητός υπολογιστής
Ευκαιρίες άσκησης του πολιτισμού, της γλώσσας και της θρησκείας του καθενός (Άρθρο 31)	Μοδάτα ρούχα
Καθαρός αέρας (Άρθρο 24)	Τηλεόραση
Προστασία από κακοποίηση και παραμέληση (Άρθρο 19)	Ποδήλατο
Θρεπτική και υγιεινή διατροφή (Άρθρο 24)	Ιδιωτικό δωμάτιο
Πόσιμο νερό (Άρθρο 24)	Γεύματα πρόχειρου φαγητού
Ευκαιρία να μοιραστεί κανείς ελεύθερα τη γνώμη του (Άρθρο 12)	Να ξοδεύετε χρήματα (ελεύθερα)
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (Άρθρο 24)	Ταξίδι διακοπών
Ελευθερία από τις διακρίσεις (Άρθρο 2)	Κινητό τηλέφωνο
Εκπαίδευση (Άρθρα 28, 29)	
Ελεύθερος χρόνος, παιχνίδι και πολιτισμός (Άρθρο 31)	

Σχετικές πληροφορίες

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ) εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το 1989 και έγινε διεθνές δίκαιο το 1990. Η ΣΔΠ περιλαμβάνει 54 άρθρα που καθορίζουν τα δικαιώματα των παιδιών και τον τρόπο με τον οποίο τα δικαιώματα αυτά πρέπει να προστατεύονται και να προωθούνται από τις κυβερνήσεις. Σχεδόν όλες οι χώρες του κόσμου επικύρωσαν αυτή τη σύμβαση, συμβιβαζόμενες να αναγνωρίσουν όλα τα αναφερόμενα δικαιώματα.

Πρόταση: παίξτε ένα σύντομο βίντεο για την παιδική εργασία. Υπάρχουν πολλά για να διαλέξετε στο Διαδίκτυο.

Προς εκτύπωση

Επιλογή ορισμένων από τα δικαιώματα των παιδιών. Η ακόλουθη επιλογή εξετάζει τα δικαιώματα που είναι ευκολότερα κατανοητά.

Άρθρο 2

Ελευθερία από διακρίσεις:

Δεν θα πρέπει να υφίσταστε διακρίσεις καμίας μορφής, όπως φυλή, χρώμα, φύλο, γλώσσα, θρησκεία, γνώμη, θρήσκευμα, καταγωγή, κοινωνική ή οικονομική κατάσταση, αναπηρία, γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα του εαυτού σας ή των γονέων ή των κηδεμόνων σας.

Άρθρο 3

Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού:

Όλες οι ενέργειες και οι αποφάσεις που επηρεάζουν τα παιδιά πρέπει να βασίζονται στο τι είναι καλύτερο για εσάς ή για κάθε παιδί.

Άρθρο 6

Δικαίωμα στη ζωή και την ανάπτυξη:

Έχετε το δικαίωμα να ζείτε και να αναπτύσσεστε καλά. Οι κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίζουν ότι επιβιώνετε και αναπτύσσεστε υγιώς.

Άρθρο 7

Εγγραφή γέννησης, όνομα, ιθαγένεια και γονική μέριμνα:

Έχετε το δικαίωμα να καταχωρηθεί νόμιμα η γέννησή σας, να έχετε όνομα και εθνικότητα και να γνωρίζετε και να σας φροντίζουν οι γονείς σας.

Άρθρο 12

Σεβασμός στη γνώμη του παιδιού:

Όταν οι ενήλικες λαμβάνουν αποφάσεις που σε αφορούν, έχεις το δικαίωμα να λες ελεύθερα τι πιστεύεις ότι πρέπει να συμβεί και να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η γνώμη σου.

Άρθρο 13

Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης:

Έχετε το δικαίωμα να αναζητάτε, να λαμβάνετε και να μοιράζεστε πληροφορίες σε όλες τις μορφές (π.χ. μέσω του γραπτού λόγου, της τέχνης, της τηλεόρασης, του ραδιοφώνου και του Διαδικτύου), εφόσον οι πληροφορίες δεν είναι επιζήμιες για εσάς ή για τους άλλους.

Άρθρο 14

Ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας:

Έχετε το δικαίωμα να σκέφτεστε και να πιστεύετε ό,τι θέλετε και να ασκείτε τη θρησκεία σας, εφόσον δεν εμποδίζετε τους άλλους ανθρώπους να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους. Οι γονείς σας θα πρέπει να σας καθοδηγούν σε αυτά τα θέματα.

Άρθρο 16

Ιδιωτικότητα, τιμή και φήμη:

Έχετε δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή. Κανείς δεν πρέπει να βλάψει το καλό σας όνομα, να εισέλθει στο σπίτι σας, να ανοίξει τις επιστολές και τα ηλεκτρονικά σας μηνύματα ή να ενοχλήσει εσάς ή την οικογένειά σας χωρίς σοβαρό λόγο.

Άρθρο 19

Προστασία από κάθε μορφή βίας, κακοποίησης και παραμέλησης:

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι σας φροντίζουν σωστά και να σας προστατεύουν από τη βία, την κακοποίηση και την παραμέληση από τους γονείς σας ή οποιονδήποτε άλλον σας φροντίζει.

Άρθρο 20

Εναλλακτική φροντίδα:

Εάν οι γονείς και η οικογένεια δεν μπορούν να σας φροντίσουν σωστά, τότε πρέπει να σας φροντίζουν άτομα που σέβονται τη θρησκεία, τις παραδόσεις και τη γλώσσα σας.

Άρθρο 22

Παιδιά πρόσφυγες:

Εάν έχετε έρθει σε μια νέα χώρα επειδή η πατρίδα σας δεν ήταν ασφαλής, έχετε δικαίωμα προστασίας και υποστήριξης. Έχετε τα ίδια δικαιώματα με τα παιδιά που γεννιούνται στη χώρα αυτή.

Άρθρο 23

Παιδιά με αναπηρία:

Αν έχετε οποιοδήποτε είδος αναπηρίας, θα πρέπει να έχετε ειδική φροντίδα, υποστήριξη και εκπαίδευση, ώστε να μπορείτε να ζήσετε μια πλήρη και ανεξάρτητη ζωή και να συμμετέχετε στην κοινότητα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Άρθρο 24

Υγειονομική περίθαλψη και υπηρεσίες υγείας:

Έχετε το δικαίωμα σε υπηρεσίες υγείας καλής ποιότητας (π.χ. φάρμακα, νοσοκομεία, επαγγελματίες υγείας). Έχετε επίσης το δικαίωμα σε καθαρό νερό, θρεπτικά τρόφιμα, καθαρό περιβάλλον και εκπαίδευση σε θέματα υγείας, ώστε να μπορείτε να παραμείνετε υγιείς. Οι πλούσιες χώρες πρέπει να βοηθήσουν τις φτωχότερες χώρες να το επιτύχουν αυτό.

Άρθρο 27

Επαρκές βιοτικό επίπεδο:

Θα πρέπει να ζείτε σε καλές συνθήκες που σας βοηθούν να αναπτυχθείτε σωματικά, πνευματικά, ψυχικά, ηθικά και κοινωνικά. Η κυβέρνηση θα πρέπει να βοηθήσει τις οικογένειες που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να το εξασφαλίσουν αυτό.

Άρθρο 28

Δικαίωμα στην εκπαίδευση:

Έχετε δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η πειθαρχία στα σχολεία πρέπει να σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπειά σας. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να είναι δωρεάν και υποχρεωτική. Οι πλούσιες χώρες θα πρέπει να βοηθήσουν τις φτωχότερες χώρες να το επιτύχουν αυτό.

Άρθρο 30

Παιδιά από μειονότητες και γηγενή καταγωγή:

Έχετε το δικαίωμα να μαθαίνετε και να χρησιμοποιείτε τις παραδόσεις, τη θρησκεία και τη γλώσσα της οικογένειάς σας, ανεξάρτητα από το αν τις συμμερίζονται ή όχι οι περισσότεροι άνθρωποι στη χώρα σας.

Άρθρο 31

Αναψυχή, παιχνίδι και πολιτισμός:

Έχετε το δικαίωμα να χαλαρώνετε και να παίζετε και να συμμετέχετε σε ένα ευρύ φάσμα ψυχαγωγικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 36

Προστασία από άλλες μορφές εκμετάλλευσης:

Θα πρέπει να προστατεύεστε από οποιεσδήποτε δραστηριότητες που θα μπορούσαν να βλάψουν την ανάπτυξη και την ευημερία σας.

* Δραστηριότητα από τον Οδηγό της UNICEF για εκπαιδευτικούς και δασκάλους (2017)

Funded by
the European Union